

מרחב, זמן ורגש בתולדות החינוך בישראל ובתפוצות

הכנס השנתי ה-22 של האגודה
הישראלית לחקר תולדות החינוך

יום שני | כ"ה באלול תש"ף | 14 בספטמבר 2020
מקוון ב-ZOOM

ברכות פתיחה 08:45-08:30

פולה קבלו, מנהלת מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
יובל דרור, נשיא האגודה הישראלית לחקר תולדות החינוך בישראל ובתפוצות, אוניברסיטת תל אביב
והמכללה האקדמית תל-חי

מושב ראשון 09:30-08:45

רעות גורדון, התוכנית להכשרת מנהלים "אבני ראשה", המכללה האקדמית אחוה
מה לחינוך במבני החינוך? חלון להיסטוריה של בניית בתי ספר בישראל

מושב שני 11:15-09:45

ב/1: בית הספר כקהילה מדומיינת (א)

יו"ר: יובל דרור, אוניברסיטת תל אביב והמכללה האקדמית תל-חי

אורית עובד, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ואוניברסיטת תל אביב
"שלושים צברים מחפשים את האתמול": משלחת הנוער הראשונה לפולין כפרקטיקה חינוכית להעמקת
התודעה היהודית

עדי שרצר, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
פילוסופיית החגים של בן-ציון דינור והתרכובת היהודית-ישראלית

חנן יצחקי, מכללת אמונה-אפרתה, מכללה אקדמית לאמנויות וחינוך
חברות שונות, תכנים שונים: הזיכרון במערכות החינוך השונות במדינת ישראל: חג החנוכה כמקרה מבחן

מרום קלי, אוניברסיטת תל אביב

התמודדות ערכית-חינוכית במערכי לימוד בעבור "יום גוש קטיף"

ב/2: דימויים ומציאות של העצמה והקטנה

יו"ר: **טלי תדמור-שמעוני**, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

יאיר זלטנרייך, המכללה האקדמית תל-חי

נער קטן – מגרש גדול: הספורט התחרותי וחינוך נוער בשנות החמישים והשישים

שלומית ליר, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ואוניברסיטת בר-אילן
הסבון בכה מאוד: מגדור ו"האחרה" בחינוך ילדים לבריאות והיגיינה לפני ואחרי שנות האלפיים

מלכה כ"ץ, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין

יחס המורה לתלמידים "טעוני טיפוח": בין שיח פדגוגי לשיח אוריינטלי

ב/3: מוריות דרך

יו"ר: **אביחי קלרמן**, המכללה האקדמית הרצוג

יפה ישראלי, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין

על פרופ' שרגא פיבל מלצר, אוהב התנ"ך ומפיצו ברבים, מן השנים הראשונות של המנדט הבריטי ועד לחצי יובל להקמת מדינת ישראל

סימה שמיר-שחר, Adam Mickiewicz University, Poznan, Poland

טרודה גרואג, להיות גנת בגטו טרזינשטאט

עדינה בר-אל, המכללה האקדמית אחוה

להגיע לנפש הילד – עצותיו של פרופ' פ' שניאורסון למורים

איילת גיל-רונון, אוניברסיטת תל אביב

האוניברסלי מול הלוקאלי: הכתיבה של לאה גולדברג לילדים בתקופת היישוב

ב/4: ידע וכוח לאורך ציר הזמן

יו"ר: **מוחמד סואעד**, המכללה האקדמית גליל מערבי

אסף זלצר, אוניברסיטת חיפה

"החל משנת הלימודים תש"י יחל שינוי בשיטת הלימודים בפקולטה למדעי הרוח" – יצירת תוכנית הלימודים לתואר ראשון והפעלתה (1953-1949)

דורון טימור, אוניברסיטת תל אביב

עלייתה ודעיכתה של ההשכלה האידיאליסטית הקיבוצית: סמינר כיתות י"ב באפעל, 1960-1995 - מדיון פנים-קיבוצי לשיחה ביקורתית על החברה הישראלית

בניהו טבילה, מרכז מלטון, האוניברסיטה העברית בירושלים

ישיבות תיכוניות חרדיות תרצ"ז-תשע"ז

מושב שלישי 13:00-11:30

ג/1: חינוך בתפוצות

יו"ר: **מלכה כ"ץ**, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין

תמר שלמון-מאק, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין

השכלה, הווי חינוכי ובנייה עצמית משתקפים בספרות האגרונים במזרח אירופה בסוף המאה ה-19 וראשית ה-20

אלכס ולדמן, אוניברסיטת חיפה

אקטיביזם יהודי במרחב חינוכי רוסי: בתי הספר התיכוניים ברוסיה הצארית

סילויה שנקולבסקי-קרול, אוניברסיטת בר-אילן

החינוך הבלתי פורמלי במרכזים קהילתיים באמריקה הלטינית – המקרה ההשוואתי בין מונטבידאו (אורוגוואי) לסנטיאגו (צ'ילה)

ג/2: טקסטים חינוכיים ומסרים אידיאולוגיים

יו"ר: זהבית שנקולבסקי, המכללה האקדמית אשקלון

אשרת רביבו, אוניברסיטת תל אביב

המקראה "פתחו את השער" כצוהר לתודעה דתית-לאומית

ירוחם אביעד גולדמן, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

הלכה לילדים – תוכן וצורה: "שולחן ערוך לילדים" מאת הסופר אלכסנדר זיסקינד רבינוביץ' (אז"ר)

טליה דיסקין, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ואוניברסיטת תל אביב
לכל שאלה תשובה – מרחבי שיקול הדעת הילדי על-פי מדורו של יוסף וולק ב"הצופה לילדים" של שנות החמישים

גילי גופר, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

מעמד ומגדר ב"אורי" מאת אסתר שטרייט וורצל

ג/3: מדיניות חינוכית כציר זמן של מדינת ישראל

יו"ר: אורית עובד, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

הדס דוויק, המכללה האקדמית הרצוג ומכללת אפרתה

חינוך לשוני: התמורות שחלו לאורך השנים במדיניות משרד החינוך

אביחי קלרמן, המכללה האקדמית הרצוג

בחינת הבגרות כראי לתולדות המקצוע – בוחן מקרה במחשבת ישראל (חמ"ד)

פז כרמל, אוניברסיטת בר-אילן והמכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין

תמורות בטקסטים של הוראת האזרחות בישראל משנות ה-90 ואילך

שרית טאובר, מכללת לוונינסקי לחינוך

טעוני טיפוח והחינוך המוסיקלי - היבטים סותרים במשרד החינוך (1960-1980)

ג/4: בין פה לשם: מורים, תלמידים, עלייה והגירה

יו"ר: אסתר מאיר, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

נירית רייכל, המכללה האקדמית כנרת והמכללה האקדמית לחינוך גורדון

וטלי תדמור-שמעוני, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

משם לפה - רשתות פורמליות ולא פורמליות של חינוך בתקופה העות'מאנית

רבקה גרוסמן, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

כל קול קובע: מורים עולים מארצות האסלאם בעיירות הפיתוח בשנות החמישים - מה הם אומרים?

עדי בינס, מכון מופת והמכללה האקדמית בית ברל

התפתחות תפיסות מורים כלפי תלמידים עולים

ד/1: בית הספר כקהילה מדומיינת (ב)

יו"ר: חגית קליבנסקי, המכללה האקדמית בית ברל

יעל סנה, אורנים, המכללה האקדמית לחינוך

"הסברת ההווה": אירועים אקטואליים בעל ערך חדשותי ללימודי מולדת וגאוגרפיה בעבר בארץ ישראל

אילה שקלאר, אוניברסיטת בר-אילן

מרחבים חינוכיים מקבילים בתעמולת קרן קיימת לישראל בתקופה שבין שתי מלחמות העולם

מירי שטיינהרדט, המדרשה למורי אמנות, המכללה האקדמית בית ברל

מרחב, זמן ורגש בהוראת אמנות

אורנה לויין ולאה ברץ, המכללה האקדמית אחוה

המורה אבינו, בית ספר ביתנו (אפשטיין, 1902) האמנם עדיין? בית הספר הפואטי כמרחב אידיאולוגי

ד/2: בין זרות לשייכות

יו"ר: בן הרצוג, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

רונה קריסטל, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

שעת משבר בבית חינוך עיוורים

ארז טרבלסי, מכללת חמדת הדרום והמכללה האקדמית הרצוג

טעוני טיפוח דתי - הבנייתה של קטגוריה חברתית חדשה בחינוך הממלכתי-דתי בשנות השבעים והשמונים

זהבית שנקולבסקי, המכללה האקדמית אשקלון

עיתונות בתי הספר ככלי לבחינת תהליכי הקליטה של ילדים עולים במערכת החינוך העברית בתקופת

המנדט

ד/3: בין ההר למדבר בשדה החינוך

יו"ר: נירית רייכל, המכללה האקדמית כנרת והאקדמית גורדון

יובל דרור, אוניברסיטת תל אביב והמכללה האקדמית תל-חי

זמן, מרחב ופריפריה בחינוך: חקר 'מקרי-על' חדשניים בתולדות החינוך הציוני והישראלי בגליל

מוחמד סואעד, המכללה האקדמית גליל מערבי

מערכת החינוך הבדווית בנגב: החלטות ממשלה ויישום בשטח

ליאור לביד, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

חינוך, מרחב וספר - אזור לטרון כמקרה בוחן

מירית די-נור, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

מקירוב פטרנליסטי להתקרבות הדדית: פרויקט של"ף כמקרה בוחן ליחסי מרכז-פריפריה במרחב

החינוכי הפורמלי והבלתי פורמלי

ד/4: החינוך הסביבתי בישראל: מבט לאחור על העשור השמיני של המאה העשרים

מושב לזכרו של ד"ר טימי בן יוסף, כותב תוכניות הלימודים בשל"ח ולימודי ארץ ישראל, 1951-2010
יו"ר: אמיר גלילי, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

בנצי בר לביא, קרן קיימת לישראל

מ"גרסת שדה בוקר בחינוך סביבתי" ל"ציונות אקולוגית"

תמר שק, מכון ברנקו וייס

השפעת התפיסה הסביבתית של בית ספר שדה צוקי דויד על החינוך של "ברנקו וייס"

אברהם שקד, החברה להגנת הטבע

התפיסה החינוכית בבית ספר שדה צוקי דויד - מבט לאחור

מושב חמישי 16:00-15:15

עמי וולנסקי, אוניברסיטת תל אביב

תלמידי האתמול, תלמידי המחר - שלושה גלים של רפורמות בעולם החינוך

נעילת הכנס 16:15-16:00

אספת האגודה 17:00-16:15